

Tarkastuslautakunta

Aika 05.10.2022 klo 08:30 - 13:30

Paikka Kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone

Saapuvilla olleet jäsenet

Pirkkalainen Tarja	puheenjohtaja
Kainulainen Seppo	varapuheenjohtaja
Halonen Ester	jäsen
Leskinen Eila	jäsen
Tauriainen Esa	jäsen

Muut saapuvilla olleet

Tanskanen Pentti	tilintarkastaja, pöytäkirjanpitäjä
------------------	------------------------------------

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Asiat §:t 51 - 59

Pöytäkirjantarkastajiksi nimettiin Seppo Kainulainen ja Eila Leskinen.

Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus

Tarja Pirkkalainen
puheenjohtaja

Pentti Tanskanen
pöytäkirjanpitäjä

§ 58

Ester Halonen

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme.

Tarkastettu Sonkajärvellä 5.10.2022

Seppo Kainulainen

Eila Leskinen

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, on julkaistu yleisesti nähtäväksi kunnan internetsivuilla www.sonkajarvi.fi 5.10.2022.

hallintosihteeri

Päivi Hyyryläinen

Käsiteltävät asiat

		Sivu
	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	
	Pöytäkirjantarkastajien valinta	
51	Kunnanjohtajan ajankohtaiskatsaus	4
52	Perusopetus, lukio ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	5
53	Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta	6
54	Ruokahuolto	7
55	Väli tilinpäätös 30.06.2022	8
56	Sidonnaisuusilmoitusten päivitys	9
57	Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2023	10
58	Tilintarkastuspalveluiden hankinta	11
59	Muut asiat	14

Kunnanjohtajan ajankohtaiskatsaus

232/00.03.00/2022

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 51

Kunnanjohtaja kertoo kunnan ajankohtaisista asioista noin klo 8.30-9.30.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta merkitsee ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Perusopetus, lukio ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

232/00.03.00/2022

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 52

Sivistyslautakunnan esittelijä/rehtori kertoo koulutoimen vuoden 2022 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä muista koulutoimen ajankohtaisista asioista noin klo 9.30-10.15. Sivistyslautakunnan esittelijälle/rehtorille on etukäteen lähetetty esitietolomake, jonka pohjalta hän esittelee asioita.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta merkitsee katsauksen tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta

232/00.03.00/2022

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 53

Vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtaja kertoo neuvoston nykyisestä toiminnasta, toiminnasta 1.1.2023 sote-uudistuksen (= hyvinvointialueet) jälkeen sekä neuvoston vaikutusmahdollisuuksista kunnalliseen päätöksentekoon noin klo 10.15-11.00.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:
Tarkastuslautakunta merkitsee katsauksen tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta:
Tarkastuslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Tarkastuslautakunta

§ 54

05.10.2022

Ruokahuolto

232/00.03.00/2022

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 54

Ruokapalvelupäällikkö selvittää vuoden 2022 ruokahuollon toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä muita ruokahuollon ajan-kohtaisia asioita noin klo 12.00-12.45. Ruokapalvelupäällikölle on etukäteen lähetetty esitietolomake, jonka pohjalta hän esittelee asioita.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:
Tarkastuslautakunta merkitsee katsauksen tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta:
Tarkastuslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Kunnanhallitus
Tarkastuslautakunta

§ 163
§ 55

05.09.2022
05.10.2022

Välitilinpäätös 30.06.2022

123/02.02.02/2022

Kunnanhallitus 05.09.2022 § 163

Valmistelija: vs. kunnansihteeri

Välitilinpäätöksessä raportoidaan kunnan talousarviotavoitteiden toteutuminen ajalta 1.1.-30.6.2022. Välitilinpäätökseen sisältyvät tuloslaskelma, investointien toteumatiedot ja toimielimien katsaus oman toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.

Vuoden 2022 talousarvion toteuman 30.6.2022 mukaan kunnan toimintatuotot 2,8 milj. euroa (46,7 %) ja toimintakulut -16,8 milj. euroa (49 %). Toimintakate on -14,0 milj. euroa (49,5 %). Verotulojen toteuma on 8,0 milj. euroa (56,6 %) ja valtionosuuksien 8,0 milj. euroa (49,5 %). Vuosikate on 2,7 milj. euroa ja ylijäämä 2,1 milj. euroa.

Tarkempi selvitys toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta on annettu oheismateriaalina olevassa välitilinpäätöksessä.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi välitilinpäätöksen 1.1.-30.6.2022 ja saat-
taa sen edelleen tiedoksi valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 55

Välitilinpäätöksessä raportoidaan kunnan talousarviotavoitteiden toteutuminen ajalta 1.1.-30.6.2022. Välitilinpäätökseen sisältyvät tuloslaskelma, investointien toteutumistiedot ja toimielinten katsaus oman toiminnan ja talouden toteutumisesta.

Tarkempi selvitys toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta on annettu oheismateriaalina olevassa välitilinpäätöksessä.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:
Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi välitilinpäätöksen 1.1.-30.6.2022.

Päätös

Tarkastuslautakunta:
Tarkastuslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Oheismateriaali

Välitilinpäätös 30.6.2022

Sidonnaisuusilmoitusten päivitys

320/00.00.01/2021

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 56

Kuntalain 84 ja 121 §:ien mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja sidonnaisuusilmoitusten ajantasaisuutta.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta päättää, että kaikille ilmoitusvelvollisille lähetetään kehoitus tarkistaa omat sidonnaisuustietonsa ja päivittää ne ajan tasalle 30.11.2022 mennessä.

Päätös

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2023

285/02.02.00/2022

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 57

Kunnanhallitus on pyytänyt hallintokuntia toimittamaan talousarvioesityksensä vuodelle 2023 kunnanhallitukselle 14.10.2022 mennessä.

Tarkastuslautakunnan nettoraamiksi on annettu 38 000 euroa. Tarkastuslautakunnan talousarvioksi on valmisteltu luonnos, joka on raamin mukainen 38 000 euroa.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta käsittelee ja hyväksyy tarkastuslautakunnan talousarvioehdotuksen vuodelle 2023 ja esittää sen edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Oheismateriaali

Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2023

Tarkastuslautakunta
Tarkastuslautakunta

§ 26
§ 58

10.05.2022
05.10.2022

Tilintarkastuspalveluiden hankinta

152/02.08.00/2022

Tarkastuslautakunta 10.05.2022 § 26

Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tilintarkastusyhteisön valinnan valmistelu on osa tarkastuslautakunnan vastuulle kuuluvaa hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä.

Nykyinen sopimus BDO Audiator Oy:n kanssa on voimassa tilivuosien 2017-2020 + optiovuosien 2021-2022 ajan. Tarkastuslautakunnan tulee käynnistää tilintarkastuspalveluiden hankinta.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta päättää tilintarkastuspalveluiden sekä tarkastuslautakunnan sihteeritehtävien kilpailutuksesta.

Asian käsittely: Tilintarkastaja [REDACTED] ilmoitti olevansa esteellinen asiaan, joten hän poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Pöytäkirjanpitäjänä tämän pykälän ajan toimi Eila Leskinen.

Päätös

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta päätti antaa tilintarkastuspalveluiden kilpailutuksen sisältäen tarkastuslautakunnan sihteeritehtävät ajalle 2023-2026 ja optiomahdollisuus vuosille 2027-2028 Sansia Oy:n tehtäväksi.

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 58

Hankintalain (1397/2016) 125 §:n mukaan hankintamenettelyn voi keskeyttää todellisesta ja perustellusta syystä. Pykälän esitöissä (HE 182:2010 s. 22 – 23) on tarkennettu, että keskeyttäminen on mahdollista, mikäli tarjouspyyntö on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi taikka virheelliseksi, tai mikäli tarjouspyyntö on epäonnistunut tavalla, joka estää vertailun suorittamisen. Hankinnan keskeyttämisessä hankintayksikön tulee kiinnittää huomiota siihen, että ratkaisu ei vaikuta syrjivästi tarjoajiin. Hankinnan keskeyttäminen tarkoittaa asiallisesti hankintamenettelyn päättämistä hankintaa tekemättä, vaikka hankintayksikön hankintatarve pysyisikin ennallaan. Hankintayksikkö voi päätyä keskeyttämisen jälkeen käynnistämään uuden hankintamenettelyn, joka on keskeytettyyn hankintamenettelyyn nähden kuitenkin erillinen ja uusi prosessi.

Tarjouspyyntö 401901 / Sonkajärven kunnan lakisääteiset tilintarkastukset on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi kahdella tavalla. Ensinnäkin tarjouspyynnössä on vaadittu, että vastuullisen ja avustavan tilintarkastajan tulee olla eri henkilöitä eikä yksi henkilö voi olla molemmissa positioissa. Tarjouspyynnössä ei ole kuitenkaan vaadittu, että avustava tilintarkastaja ei voisi olla vastaavan tilintarkastajan varahenkilö, tai että avustavalle tilintarkastajalle olisi nimettävä varahenkilö. Tarjouksista päätellen tarjoajat ovat ymmärtäneet vaatimuksen eri tavoin, mikä on voinut vaikuttaa hinnoitteluun.

Toisekseen tarjouspyynnössä on tietoja nimettävien tilintarkastajien kokeemuksesta. Kohdassa ryhmän yleiset kriteerit sanotaan vastaavan tilintarkastajan osalta, että "Kokemukseksi katsotaan kaupunkien/kuntien/ kunta-yhtymien päävastuullisena tilintarkastajana tai tarkastusaluevastuullisena tilintarkastajana toimimisen ajanjaksot. esim. tarjoaja on ollut kunnan X vastuullisena tilintarkastajana vuosina 2020 – 2021. Tämä tarkoittaa kahden vuoden eli 24 kk:n kokemusta." Vastaavan tyylinen maininta on avustavan tilintarkastajan kohdalla. Tarjouksen liitteitä koskevassa kohdassa ei ole kuitenkaan vaadittu ilmoittamaan näitä tietoja. Tarjouspyyntö ei ole riittävällä tavalla ohjannut tarjoajia tarjouksen jättämisessä, sillä tiedot puuttivat osasta tarjouksia.

Tarjouspyynnöllä ei ole kuvattu hankintamenettelyä tarjousten täydennyttämisen osalta. Kyseessä on avoimella menettelyllä toimeenpantu EU-kynnyksarvot alittava kansallinen hankinta, josta on julkaistu kansallinen hankintailmoitus Hilma –ilmoituskanavassa 29.08.2022. Koska kyseessä on EU-kynnyksarvot alittava hankinta, hankintalain toisen luvun pykälää tarjouksen ja osallistumishakemuksen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ei automaattisesti sovelleta hankintaan. Hankintayksikkö katsoo, että koska hankintamenettelyä ei ole kuvattu täydentämismahdollisuuden osalta, ja koska tarjousten puutteet ovat merkittäviä eli hankintamenettelyn lopputulokseen vaikuttavia, tarjouksissa olevia puutteita ei voida korjata täydentämällä. Koska tarjousten puutteet johtuvat tarjouspyynnön tulkinnanvaraisuudesta, hankinnan keskeyttäminen toteuttaa paremmin hankintalain yleisiä periaatteita kuin tarjousten hylkääminen.

Sonkajärven kunta pyrkii varmistamaan, että keskeyttäminen ei vaikuta syrjivästi tarjoajiin käynnistämällä välittömästi uuden hankintamenettelyn, jonka aikana korjataan yllä kuvatut tulkinnanvaraisuudet tarjouspyynnössä. Ensimmäisessä hankintamenettelyssä saapuneet tarjoukset ovat salassa pidettäviä asiakirjoja (JulkL 7 § 2 mom.) käynnistettävän uuden hankintamenettelyn ajan.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta päättää keskeyttää tilintarkastuspalveuiden hankintamenettelyn em. perusteilla ja käynnistää uuden hankintamenettelyn. Uuden hankintamenettelyn tarjouspyyntö esitellään kokouksessa ja tarkastuslautakunta tekee siihen tarvittavat muutokset.

Asian käsittely: Tilintarkastaja Pentti Tanskanen ilmoitti olevansa esteellinen, joten hän poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Pöytäkirjanpitäjänä tämän pykälän ajan toimi Ester Halonen.

Tarkastuslautakunta	§ 26	10.05.2022
Tarkastuslautakunta	§ 58	05.10.2022

Päätös

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Tarkastuslautakunta

§ 59

05.10.2022

Muut asiat

Tarkastuslautakunta 05.10.2022 § 59

Päätösesitys

Puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta päättää seuraavan kokouksen ajankohdasta ja kokouksessa käsiteltävistä asioista.

Tarkastuslautakunta käsittelee muut tarkastuslautakunnan jäsenten tai tilintarkastajan esille ottamat asiat.

Päätös

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunnan seuraava kokous on torstaina 27.10.2022 klo 17.00 ja keskiviikkona 14.12.2022.

Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi tarkastuslautakunnan toteumavertailun 30.9.2022.

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

Tarkastetun pöytäkirjan julkaisupäivä kunnan tietoverkossa esitetään pöytäkirjan allekirjoitussivulla.

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Pöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää Sonkajärven kunnan kirjaamosta.

1. Muutoksenhakukiellot

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59

Seuraaviin päätöksiin ei saa tehdä hankintalain mukaista hankinto-oikaisua, koska uudella päätöksellä ei ole muutettu tarjouksen tehneiden oikeudellista asemaa.

Pykälät: -

Seuraaviin päätöksiin ei saa tehdä muun lainsäädännön mukaan valitusta tai oikaisuvaatimusta.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

2. Oikaisuvaatimusohjeet

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kuntalain 134 §:n mukaisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Pykälät: -

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Sonkajärven kunnan kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksiantopäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Sonkajärven kunta/Tarkastuslautakunta

Postiosoite: Lepokankaantie 2, 74300 SONKAJÄRVI

Sähköpostiosoite: sonkajarvi@sonkajarvi.fi

Puhelinnumero: 040 675 0001

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00-15.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

3. Kunnallisvalitusosoitus

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella kunnallisvalituksella.

Pykälät: -

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai
- päätös on muuten lainvastainen

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Faksinumero: 029 564 2501

Puhelin: 029 564 2502 (asiakaspalvelu), 029 564 2500 (puhelinvaihte)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
3. vaatimusten perustelut
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetusta osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

4. Hallintovalitusosoitus

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella hallintovalituksella.

Pykälät: -

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä ____ päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Faksinumero: 029 564 2501

Puhelin: 029 564 2502 (asiakaspalvelu), 029 564 2500 (puhelinvaihte)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuimien valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

5. Muutoksenhaku kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

Pykälät: 58

I Ohjeet hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiseksi

Oikaisuvaatimusoikeus

Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta. Vaatimus on toimitettava Sonkajärven kunnan kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisua. Hankintaoikaisuvaatimuksen vireille tulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan:

Sonkajärven kunta/Tarkastuslautakunta
Postiosoite: Lepokankaantie 2, 74300 SONKAJÄRVI
Sähköpostiosoite: sonkajarvi@sonkajarvi.fi
Puhelinnumero: 040 675 0001

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00-15.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla:

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatija on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

II Valitusosoitus markkinaoikeudelle**Valitusoikeus**

Tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai se, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Valitusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että asianosainen on saanut hankintapäätöksen tiedoksi ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireille tulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

Tiedoksiantopäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksella ei kuitenkaan voida hankintalain 146 §:n mukaisesti saada käsiteltäväksi hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua
- sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla, tai
- sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on hankintalain 146 §:n perusteella esitettävä, minkä vuoksi markkinaoikeuden tulisi myöntää käsittelylupa asiassa.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa **<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>**.

Markkinaoikeuden yhteystiedot:

Osoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 564 3314
Puhelinnumero: 029 564 3300

Oikeusministeriön turvaposti (<https://turvaposti.om.fi>) on markkinaoikeuden asiakkaille suositeltu tapa toimittaa markkinaoikeudelle salassa pidettävät ja arkaluontoiset asiakirjat. Palvelun käyttäminen on ilmaista.

Kun turvapostia lähetetään viraston virastopostiin, viestin otsikkoon, sisältöön sekä liitteisiin tulee laittaa tarvittavat tunnistetiedot (nimi, mihin asiaan posti liittyy jne.) siten, että viraston henkilöstö osaa välittää viestin asiaa käsittelevälle henkilölle, tietää mihin asiaan sähköposti liittyy sekä keltä se on.

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sonkajärven kunta/Tarkastuslautakunta
Postiosoite: Lepokankaantie 2, 74300 SONKAJÄRVI
Sähköpostiosoite: sonkajarvi@sonkajarvi.fi
Puhelinnumero: 040 675 0001

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00-15.00.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus voi periä valituksen käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksusta säädetään tuomioistuinnaksulaissa (1455/2015) sekä sen nojalla annetuissa asetuksissa.

6. Muutoksenhaku kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä kuntalain (410/2015) mukaisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät: -

I Ohjeet hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiseksi

Oikaisuvaatimusoikeus

Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta. Vaatimus on toimitettava Sonkajärven kunnan kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan:

Sonkajärven kunta/Tarkastuslautakunta

Postiosoite: Lepokankaantie 2, 74300 SONKAJÄRVI

Sähköpostiosoite: sonkajarvi@sonkajarvi.fi

Puhelinnumero: 040 675 0001

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00-15.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla:

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatija on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

II Ohjeet kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen tekemiseksi

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kuntalain 134 §:n mukaisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Pykälät: -

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Sonkajärven kunnan kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksiantopäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihminen tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Sonkajärven kunta/Tarkastuslautakunta
Postiosoite: Lepokankaantie 2, 74300 SONKAJÄRVI
Sähköpostiosoite: sonkajarvi@sonkajarvi.fi
Puhelinnumero: 040 675 0001

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00-15.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

7. Muutoksenhaku yksityisoikeudellisissa riita- tai rikosasioissa

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavakseen valitusta, joka koskee yksityisoikeudellisia riita- ja rikosasioita. Nämä asiat käsittelee toimivaltainen yleinen tuomioistuin eli kärjäoikeus. Päätöksiin haetaan muutosta kirjallisella haastehakemuksella, joka on toimitettava muutoksenhakuviranomaisen alla olevaan osoitteeseen:

Pohjois-Savon kärjäoikeus
Käyntiosoite: Suokatu 44, 70110 Kuopio
Postiosoite: PL 44, 70101 Kuopio
Puhelin: 029 564 8503 (kirjaamo), 029 564 8500 (puhelinvaihte)
Faksinumero: 029 564 8505
Sähköpostiosoite: pohjois-savo.ko@oikeus.fi

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.